

Stowarzyszenie Architektów Polskich
SARP

Zasady Etyki Zawodu Architekta
Kodeks Postępowania Architekta

uchwalone
przez Walny Zjazd Delegatów SARP
w dniu 26 października 2003 r.

Do użytku wewnętrznego

Zasady Etyki Zawodu Architekta

Współzycie zorganizowanych zbiorowości jest normowane przez prawo, przepisy postępowania oraz ogólne normy etyczne przyjęte przez społeczeństwo złożone z równych wobec prawa jednostek. Niektóre grupy społeczne i zawodowe tworzą poza tym dodatkowe szczegółowe normy postępowania. Architekci, członkowie SARP, powinni dla dobra publicznego ściśle przestrzegać poniższych zasad, niezależnie od formy wykonywania zawodu i zajmowanego stanowiska.

I. Obowiązki architekta wobec kraju i społeczeństwa

1. Architekt ma obowiązek służyć drugiemu człowiekowi i społeczeństwu wiedzą, talentem, doświadczeniem i pracą, niezależnie od rodzaju działalności i zajmowanego stanowiska.
2. Architekt ma obowiązek odnosić się w swojej działalności z należyтым szacunkiem i zrozumieniem do środowiska przyrodniczego oraz do spuścizny historycznej świadczącej o kulturze narodu, chronić je i otaczać opieką.
3. Architekt ma obowiązek kierować się w swojej pracy zawodowej zasadą tolerancji wobec różnorodnych postaw ludzkich i prezentowanych poglądów.
4. Architekt powinien szerzyć wiedzę o architekturze, a swoim postępowaniem zjednywać zrozumienie dla działalności zawodowej architektów.

II. Obowiązki architekta wobec swojego zawodu

1. Zadania i obowiązki architekta, stawiają ten zawód w szczególnie odpowiedzialnej pozycji. Obowiązkiem każdego architekta jest takie postępowanie, jakie przyczynia się do utrzymania godności zawodu. Architekt powinien przeciwstawiać się działalności szkodzącej architekturze oraz godzącej w prestiż zawodu.
2. Architekt winien odnosić się ze zrozumieniem i szacunkiem do osób z nim współpracujących bądź realizujących jego projekty. Działając w zespole architekt winien dążyć do zgodnej współpracy, określonej bardziej zrozumieniem wzajemnych zadań i obowiązków niż zależnością służbową lub umowną.
3. Obowiązkiem architekta jest stałe rozwijanie umiejętności przez zdobywanie wiedzy oraz doskonalenie warsztatu zawodowego.
4. Architekt w swojej pracy jest zobowiązany zawsze dążyć do osiągnięcia jak najlepszego wyniku - na miarę swej wiedzy, doświadczenia i zdolności -, a podejmując się zadania projektowego dolożyć wszelkich starań w celu uzyskania najlepszego projektu i najlepszej jego realizacji.
5. Architekt ma obowiązek odmówić wykonania zleceń, które godzą w interes ogólny, naruszają prawo, w tym prawa osób trzecich, bądź które kolidują z zasadami etyki zawodowej.
6. Architekt powinien rozpoczęte zadanie projektowe doprowadzić do końca. Odstąpienie od zadania projektowego z inicjatywy własnej architekta może nastąpić jedynie jeżeli jego kontynuacja byłaby sprzeczna z prawem lub zasadami etyki zawodowej, bądź zostały naruszone istotne warunki umowne.

III. Obowiązki wobec klienta

1. Stosunki między architektem a klientem powinny opierać się na wzajemnym zaufaniu. Ich podstawą jest prawo klienta do wolnego wyboru architekta, z jednej strony, a niezależność twórcza architekta, z drugiej.
2. Architekt winien służyć klientom w sposób rzetelny i profesjonalny, a w szczególności:

- a. podejmować się wykonania prac, z których może się należyście i terminowo wywiązać, w oparciu o rzeczywiste możliwości swoje i osób zaangażowanych w wykonanie tych prac,
  - b. określać w sposób jednoznaczny swoje zobowiązania wobec klientów oraz zatrudnionych pracowników i zapewniać stosowny budżet do ich rzetelnej realizacji.
3. Z chwilą przyjęcia zlecenia architekt staje się powiernikiem i rzecznikiem interesów klienta. W szczególności architekt:
- a. oddaje klientowi do dyspozycji całą wiedzę i doświadczenie osób zaangażowanych w realizację zlecenia,
  - b. w ramach przyjętych zobowiązań realizuje powierzone zadanie kierując się dobrem klienta, a szanując interes publiczny i uzasadnione interesy osób trzecich o zaistniałym konflikcie interesów niezwłocznie zawiadamia klienta.
  - c. zachowuje w dyskrekcji informacje, które uzyskał od klienta w związku z wykonaniem zleconej pracy,
  - d. informuje klienta o wszelkich okolicznościach, które mogą mieć wpływ na realizację zlecenia, szczególnie o takich, które mogą być postrzegane jako źródło konfliktu interesów.

IV. Obowiązki architekta wobec innych architektów

1. Architekt powinien odnosić się z szacunkiem i lojalnością do poglądów zawodowych i twórczości innych architektów mając prawo do oceny ich pracy. Architekt, któremu zlecono dokonanie oceny pracy innego architekta jest zobowiązany do powiadomienia zainteresowanego, celem umożliwienia mu zajęcia stanowiska w kwestiach będących przedmiotem oceny.
2. Architekt pełniący funkcje zwierzchnie powinien swoje oceny i wnioski formułować obiektywnie, zaś architekt podporządkowany powinien przestrzegać zasady lojalności wobec zwierzchnika.
3. Architektowi nie wolno łączyć czynności, które mogłyby mieć wzajemną zależność, na przykład jednoczesnego udziału w projektowaniu, opiniowaniu czy zatwierdzaniu własnego projektu.
4. Architekt zobowiązany jest przestrzegać praw autorskich zarówno żyjących, jak i nieżyjących architektów i innych twórców.
5. Architektowi nie wolno w szczególności:
  - a. przyczynić się w jakikolwiek sposób do wycofania zadania twórczego, powierzonego innemu architektowi lub zespołowi architektonicznemu, aby uzyskać je dla siebie lub swego zespołu,
  - b. podejmować się kontynuacji projektu rozpoczętego przez innego żyjącego architekta bez jego wiedzy i zgody.
  - c. podejmować się przeprojektowania obiektu zrealizowanego wg projektu innego, żyjącego architekta, bez jego wiedzy.
6. W swoich działaniach architekt powinien przestrzegać zasady uczciwej konkurencji. W szczególności architektowi nie wolno stosować publicznej reklamy przymiotnikowej.
7. Architekt nie powinien uczestniczyć w przetargach i konkursach na opracowania projektowe, w których jedynymi kryteriami oceny ofert lub prac są cena bądź termin.
8. Architekt nie powinien przyjmować jakichkolwiek dotacji, prowizji oraz innych korzyści, które nie zostały określone w umowie jako wynagrodzenie za wykonane prace.
9. Architekta obowiązuje koleżeńska lojalność i życzliwość w stosunku do innych architektów.
10. Architekt ma obowiązek występowania w obronie praw autorskich innych architektów.

Kodeks Postępowania Architekta

1. Znajomość i przestrzeganie zasad etyki zawodu architekta jest obowiązkiem, który przyjmuje na siebie każdy wstępując do Stowarzyszenia Architektów Polskich.
2. Różnorodność i złożoność występujących w praktyce zawodowej przypadków zobowiązuje architektów do szczególnej skrupulatności w przestrzeganiu niniejszych zasad, a w razie wątpliwości do kierowania się opinią Sądów Koleżeńskich Stowarzyszenia Architektów Polskich jako rzecznika etyki zawodowej.
3. Stowarzyszenie Architektów Polskich w swoich postanowieniach statutowych i organizacyjnych ustala warunki przestrzegania Zasad Etyki Zawodu Architekta. Statutowe organy Stowarzyszenia zabiegają o ich przestrzeganie, a w razie podejrzenia ich naruszenia, zobowiązane są do kierowania wniosków do sądów koleżeńskich SARP.
4. Naruszenie Zasad Etyki Zawodu Architekta może spowodować postępowanie dyscyplinujące przeciwko naruszającemu te zasady.
5. Sądy koleżeńskie SARP, zgodnie ze swoim regulaminem, prowadzą postępowania dyscyplinujące wobec naruszających Zasad Etyki Zawodu Architekta i rozstrzygają je z uwzględnieniem niniejszych wskazań ogólnych.
6. Nieprzestrzeganie przez architekta obowiązków wobec kraju i społeczeństwa wynikających z istoty zawodu architekta, uważa się za naganne i zasługujące na społeczną dezaprobatę, która może być - po jednoznacznym rozstrzygnięciu co do winy - podana do publicznej wiadomości.
7. Naruszenie zasad etycznych wobec swojego zawodu obniżające jego prestiż, a także odnoszenie się bez właściwego szacunku i zrozumienia do swoich współpracowników może być objęte postępowaniem dyscyplinarnym. Czyny z tego artykułu są zagrożone karą nagany z możliwością podania jej do publicznej wiadomości.
8. Naruszenie przez architekta zasad właściwej współpracy z klientem objawiające się naruszeniem żywotnych interesów klienta, może być podstawą do orzeczenia jego winy i zagrożone jest karą nagany, a w drastycznych przypadkach zawieszenia w prawach członka SARP na czas jednego roku.
9. Postępowanie nieetyczne architekta w stosunku do innego architekta, a szczególnie naruszenie zasad ujętych w pkt. 5 i pkt. 6 rozdziału IV "Zasad Etyki Zawodu Architekta", w tym także wynikających z przekroczenia zakresu oczywistej konieczności, jest zagrożone karą zawieszenia w prawach członka do trzech lat, a w szczególnie drastycznych przypadkach wykluczenie z SARP. Pojęcie oczywistej konieczności wynika z art. 49 ust.1 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 04.02.1994 r., za którą w przypadku zawodu architekta należy uznać konieczność wprowadzenia niezbędnych zmian programowych i wynikających z obowiązujących przepisów, bez naruszenia treści i formy utworu z zapewnieniem należytych praw autorskich.